

Tale ved Varmeværkets 60 års jubilæum den 6.4.2024:

Varmeværket og den grønne omstilling

I dag fejrer vi Varmeværket! I 60 år har det varmet byen op, og det er da en bedrift, der er værd at fejre.

Men når det er sagt, vil jeg også godt medgive, at jeg forstår, hvis nogen tænker, ”Helt ærlig, at have ligget her på samme plads i 60 år, for bare dag ud og dag ind ikke at lave andet, end at pumpe varmt vand ud i rørene, det er da trivielt og kedelig teknik. Varmeværket skal jo bare virke, og så gider jeg ikke spekulere mere over det!”.

Til dem der tænker sådan, vil jeg bare sige, ”Ak I ved ikke, hvor meget I går glip af!”. I ser kun overfladen. Prøv lige at grav et spadestik dybere. Varmeværket er meget mere. Det er en spændende fortællingen om byens udvikling og grønne omstilling.

Vi ved jo alle godt, at den Grønne omstilling kommer vi ikke uden om – og det skal vi heller ikke. Den er helt nødvendig. Men når det bliver konkret, altså hvem skal stå for den, så bliver det straks vanskeligere, for den grønne omstilling kommer jo ikke af sig selv! Nogen skal gøre det! Og det er her Varmeværket, kommer ind i billedet, for Værket er udset til at være omdrejningspunktet og motoren i Albertslunds grønne transformation.

Lad mig starte fra begyndelsen:

Oprindeligt handlede Varmeværket om ”simpel” opvarmning: Vi skulle bruge varme og den lavede vi ved at sætte ild

til noget der kunne brænde. Det var olie og affald.

Så gik tiden og vi fik energikrise og forsyningsproblemer. Vi kunne ikke længere kun bero vores varme på olie og affald - der kom kul og gas til. Men det begyndte også at gå op for os, at brændslerne ikke er en uendelig ressource, så vi skulle gøre det smartere. Vi skulle få mere ud af brændslerne, og derfor begyndte vi at producere varme og el sammen. På den måde kunne vi bruge elværkernes overskudsvarme til opvarmning. Det krævede meget større anlæg, og Varmeværket satte sig i spidsen for at skabe VEKS - og på affaldssiden fik vi først VEGA, der siden blev en del af noget endnu større: Vestforbrændingen, der også kan producere både el og varme.

Samproduktionen af el og varme optimerede hele energisystemet. Det at udnytte varmen fra el-produktionen, i stedet for at hælde den ud i Øresund, det gav en enorm energibesparelse. Vi var derfor

rigtig godt på vej.

Men Varmeværket ville mere, for selv om energibesparelser er vigtige, ja de er forudsætningen for den grønne omstilling, så kan vi ikke spare os til bæredygtighed. Den energi vi skal bruge, er nødt til at komme fra kilder, der ikke slipper op, som ikke forurener og ikke skaber klimaforandringer. Derfor er vi nødt til at omstille hele systemet til Vedvarende Energi.

Som overgangsbrændsel til det, kom biobrændsler på banen. Halm og træpiller. De er bedre end olie og kul, med bæredygtige det er de ikke, for de udleder CO₂, som vi så desperat har brug for at binde i jorden og i træerne, i stedet for at frigive til atmosfæren.

Derfor er Varmeværkets strategi i dag en to-trins-raket. For det første fortsat fuld skrue på energibesparelser. For jo mindre varme vi skal bruge, jo mindre varme skal Varmeværket producere, og jo lettere er det at omstille produktionen af den til Vedvarende Energi.

Det er her, i første trin, at den igangværende omstilling til lavtemperatur fjernvarme kommer ind i billedet. At sænke temperaturen fra 90 til 60 grader, giver en kæmpe energibesparelse i systemet, ikke mindst reducerer vi energitabet i rørene ude i jorden. Men først og fremmest skal alle bygninger i hele byen energioptimeres, så de kan nøjes med 60 grader. Det er en kæmpe energibesparelse og en kæmpe opgave, som nu har stået på i 8 år, og som kommer til at vare et par år mere, men så er hele byen også klar til en lavere fjernvarmetemperatur – og endnu vigtigere, så er vi klar til trin to: At overgå til Vedvarende Energi.

For skal der kun bruges 60 grader i varmesystemet, behøver vi ikke længere ild til at varme op. Så kan vi i stedet bruge varmepumper, og de drives af strøm, og strøm kan vi få fra vind, vand og sol. Dvs. vi står foran at kunne transformere hele vores energisystem - og Varmeværket er lige i centrum.

Når Varmeværket derfor, for nogle år siden, fik et par hundrede M2 solceller på taget, var det heller ikke bare for sjov, så det kunne få lidt strøm til lidt lys og et par pumper, det var første spæde skridt ind i fremtiden, hvor varme ikke produceres på ild, men på Vedvarende Energi.

I den grønne omstilling ser vi altså ind i, at varme ikke bare er varme. Varme kommer vi til at lave på el fra varmepumper, og el'en kommer fra vind, vand og sol – og i mindre grad affald, som vi i stedet for at brænde af, skal sortere til genanvendelse, som i sig selv giver en betragtelig energibesparelse.

Alt det betyder, at Varmeværket i dag ikke længere bare et Varmeværk. Det er en Forsyning, der samtænker med elproduktion, med VEKS, Vestforbrændingen, sortering, energibesparelser, boligområder, renoveringer, LED-belysning og snart også med et kommunalt solcelleselskab. Varme er ikke længere bare en isoleret sektor. Det er omdrejningspunktet for noget meget større – for hele byens grønne omstilling.

Det er alt det, der foregår inde i den her bygning. Det er det, dagligdagen derinde går ud på. Jeg siger bare, det er fandme godt, vi har vores gode gamle Varmeværk, for uden det ville byen og den grønne omstilling være ilde stedt. Nogen skal jo som sagt gøre det!

Det har nu været en rejse i 60 år via olie, affald, kul, gas og biobrændsler frem mod varmepumper, vind, vand og sol. Det har været en helt nødvendig rejse, og den er ikke slut – men det er sådan den grønne omstilling ser ud i praksis.

Tillykke! – og tak for ordet.